

Amb aquesta base s'adapta bé una etim, conforme als altres 5 noms d'aquesta sèrie: ib-bc. OBE-EŠE 'la casa de la pleta, la casa dels pastors', car al basc comú *etxe* 'casa' corresponia la variant *eš* que ha donat els NLL pirinencs de Cat. i Aragó: *Exabierre* (=bc, *etxe-berri*, com demostrà Mz.Pi.), d'on *Xavier* i *Xavierre-latre*, 9 també EŠE-N-EGI-A (així a. 839 en l'Acte SdUrg.), avui dissimilat en *Saneja*, poble de Cerdanya (*E.T.C.I.*, 88n. i 144); i EŠE > *Ix* (prop de Puigcerdà), art. supra.

El conjunt d'aquests NLL pirinencs amb *exe*, i els de la nostra sèrie de OBE, dóna a aquesta etimologia una base que no tindria el relacionar *Oveix* i *Ovís* amb el bnav. *oi(n)* «rustique, grossier, extravagant», d'on sembla venir *oibezki* 'baga, obac', d'altra banda relacionat amb bisc *oibel* i bc.fr. *oian* 'selva' (*Mitx.Fo.Hi.Vca.* 175) i bc.-fr. *oiber* «oblique, tortu» (id. *Fo.Li.Va.* 1, 18), enllaç difícil també en l'aspecte fonètic.

OVÍS

Llogaret d'alta Ribagorça, dalt de la serra, a la dr. de la Ribagorçana, 8 km. al SO. del Pont de Suert, uns 24 km. a l'O. d'*Oveix*. Veg. V. Oliva, en el seu estudi sobre Sopeira (*Congr.Int.Ll.Cat.* 1906, p. 431).

PRON. Crec haver oït *obís* en l'enq. de 1957 a Betesa (xix, 97-102).

MENCIONS ANT. 974: «in com. Ripacurcese, in valle Vellasia (Betsa) --- eccl. Sti. Petri --- usque ad ipso *Pallerolo* ('Pallerol, altre llog. veí agr. St. Orenç) --- Sti. Petri, in lo. ubi dicunt ad Balluera ego Dachalina, qui fui de *Ubisí*; cum filia mea Lillu mittamus ipsa terra in domum Sti. Petri ---» (dotació de St. Pere de Molins, a la vall de Betesa, SerranoS., *NHRbg.*, 470.26). De 987 tinc nota d'una forma igual (si no em confonco, sembla cèd. extraviada). 1495: *Ouís* de la Vall de Betesa, 5 focs, en aquest fogatge. 1554: *Obis* (Möner, *Bibl.Escr.Rbg.* 95).

ETIM. formes totes que concorden en una base *Ovís*, i són suficients per reconèixer-hi un altre nom de la sèrie OBE 'jaça, llit, pleta', aquí merament proveït del sufix *-ís* que retrobem en un bon nombre de noms pre-romans d'aquesta zona, de segur o probable parentiu ibero-basc: *Civís*, *Norís*, *Aransís*, *Sarais*, *Estais*, *Sentís*, *Sosis*.

Acabat l'estudi d'aquests noms que formen un conjunt ben coherent i d'etimologia clara, completaré l'article amb l'estudi d'uns altres de la mateixa zona, i de forma més o menys semblant, però amb documentació escassa, i d'explicació més dubtosa i amb detalls ben incerts.

GOLVÉS o *Gulós*, nom bastant repetit en docs. antics, sense comprovació moderna. 906: «--- cenobio *Ubarre* --- una stiva qui nominatur *Golbes*, aliam

stivam .v. Petrenga» (SerranoS., *NHRbg.* p. 255). 1003: el comte Isarn de Rbg. dóna al mon. d'Ovarra vill. q.d. Archas Iufed --- et mitto ad istos sanctos una stiva q.dic. *Goluese* cum suos fines ---» (id. ib. 39). 1013: una stiva q.d. *Goluese* (M. Duque, *Docs. Ovarra*, 20.11), sense altres noms que permetin localitzar. Deu ser el mateix el *Gulós* d'un document de 981: «una *estiva* qui dicitur *Gulos*», afr. amb Les Paüls i amb el seu llog. Villarrué (SerranoS., 434-5). «Estiva» és un pasturatge muntanyenc, bo per a engegar-hi els estius, ço que concorda bé amb aquesta situació i no desdiiu de l'atribució a Ovarra, que és uns 10 k, més al Sud que Les Paüls, però dissuadeix d'identificar-ho amb *Ovís*, a uns 16, i encara més amb *Oveix*.¹

La situació a la mateixa zona de Ovarra i *Ovís*, i fins *Oveix*, invita a relacionar-ho amb el grup de OBE-; però d'altra banda no som lluny dels noms derivats del basc *Olo* 'cabana', com *Olp* <OL-BE. La doble forma *golvés* / *Gulós* es podria unificar admetent contracció de *uē* > *ó*. Combinant tot això temptejant OL-OB- > *olgyése* canviat en *golvés(e)*. —Cf. a l'article *Olesa* una evolució comparable: sens dubte molt construïda, i amb detalls fonètics rebuscats. Quedi en suspens, majorment mancant de comprovació en la llengua viva.

OVORTE

Només en tenim un sol doc. p.p. SerranoS. amb data de 954 (*NbRbg.*, p. 309) i en el Cart. de Lavaix, com indata de fi S.XI: «alode q. ego tenebam in com. Paliarense in lo.q.d. *Ovorte*, fuit de G. de *Sti. Tirsí*, usque pueio de *Tobes* et --- colle de *Arbas*» (vi, 12). Potser era, doncs, cap a Sentís del Flamicell. Sembla cpt. de OBE més bc. *-arte* 'entre', recordant noms com *Leorte* i *Niorte* var. de *Noarte* i *Niarte*: seria doncs contracció d'un *OB(AURTE) 'entre jaces'?²

D'altres 4 només tenim sengles dades escadusse-res.

Baronia de *Gües* a la qual pertanyien Rodés i Oscós (pobles de la V. d'Assua) segons docs, de 1597 i 1598, nº 28 i 29 de la col.le. de Joan Lluís Pallarès. Nom que coincideix amb el del Coll de *gyés* a l'alta vall de Cardós (en el camí d'Estèrri de C. a Ainet, V. Ferrera) (1934, Ll. i, p. 90). Són Llocs ben separats (15 k. i dos rius entremig). Homònims? Succedani aquest d'aquell? La term. coincideix amb *Golvés* i la de *Ovesa* supra.

Ovesa, eccl. Ste. Marie de *Ovesa* doc. de 1040 en el Cart. de Tavèrnoles (*Cart. d'And.* II, 36.26) sembla que depengui de St. Llorenç de Morunys (segons 36.23 i crec que en un doc posterior hi he vist *Oesa*).